

MIZPP00GR5NO

19153/ENV/17

15.03.2017

Ing. Slavík, Ph.D.

Vazba nařízení vlády č. 401/2015 Sb. a zákona o integrované prevenci – doplnění k závěrům o BAT pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu

---

Prováděcí rozhodnutí komise (EU) 2016/902 ze dne 30. května 2016, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu (common waste water and waste gas treatment/management systems in the chemical sector – CWW), se týkají činností uvedených v kategoriích 4 a 6.11 přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.

Uvedené závěry o BAT slouží pro stanovení emisních limitů podle hodnot emisí spojených s BAT ve smyslu § 14 odst. 4 zákona o integrované prevenci pro vymezená zařízení. Nicméně vymezení formátu emisního limitu není triviální s ohledem na požadavky nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech. Dalším potenciálním problémem je aplikace § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci, který řeší problematiku přezkumu vydaných rozhodnutí. Zejména s ohledem na skutečnost, že náplň uvedených závěrů o BAT nesplňuje požadavky ohledně jednoznačné identifikace hlavní činnosti.

Emisní limity / hodnoty emisí spojené s BAT v závěrech o BAT pro CWW se týkají pouze přímého vypouštění do vodního recipientu.

Problematika formátu emisních limitů

Závěry o BAT pracují v tabulkách 1 až 3 s hodnotou ročního průměru, přičemž pokud není uvedeno jinak, úroveň BAT-AEL se týká průtokově váženého ročního průměru směsného vzorku úměrného toku odebraného v průběhu 24 hodin, za běžných provozních podmínek, přičemž pro příslušný parametr je udána minimální četnost. Pokud se prokáže dostatečná průtoková stabilita, je možné použít proporcionální vzorek úměrný době.

V § 7 odst. 3 nařízení č. 401/2015 Sb. je pak řečeno, že při povolování vypouštění průmyslových odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad emisní limity podle druhu výroby maximálně do výše emisních standardů uvedených v tabulkách 2 a 3 přílohy č. 1 k tomuto nařízení. U zařízení podle zákona o integrované prevenci stanoví vodoprávní úřad pro ukazatele, které jsou upraveny v rozhodnutích o závěrech o BAT, emisní limity maximálně do výše hodnot stanovených v těchto rozhodnutích.

V metodickém dokumentu, který řeší vazbu nařízení vlády č. 401/2015 Sb. a zákona o integrované prevenci (čj. 33182/ENV/16 ze dne 16.06.2016)¹ je konstatováno, že v případě závěrů o BAT se jedná o hodnotu „p“ dle uvedeného nařízení.

Příloha č. 4 k nařízení vlády č. 401/2015 Sb. rozlišuje následující typy vzorků:

- typ A - dvouhodinový směsný vzorek získaný sléváním 8 dílčích vzorků stejného objemu v intervalu 15 minut,
- typ B - 24 hodinový směsný vzorek, získaný sléváním 12 objemově stejných dílčích vzorků odebíraných v intervalu 2 hodin,
- typ C - 24 hodinový směsný vzorek získaný sléváním 12 dílčích vzorků odebíraných v intervalu 2 hodin o objemu úměrném aktuální hodnotě průtoku v době odběru dílčího vzorku.

Z výše uvedeného je zřejmé, že pro účely závěrů o BAT, požadující průtokově vážený průměr za dobu 24 hodin, je nutné pracovat se vzorkem typu C.

Závěry o BAT hovoří také o tom, že pokud se prokáže dostatečná průtoková stabilita, je možné použít proporcionální vzorek úměrný době (tj. místo směsného vzorku úměrného toku odebraného v průběhu 24 hodin). Za dostatečnou průtokovou stabilitu se považuje taková situace, kdy je spolehlivě prokázáno (např. z dostupných dat z minulosti, případně ověřovacím měřením v rámci přezkumu), že změna způsobu vzorkování nemá vliv na zjištěné hodnoty.

Interpretace BAT 4

BAT 4 ze závěrů o BAT pro společné systémy čištění odpadních vod a odpadních plynů a nakládání s nimi v odvětví chemického průmyslu udává, že BAT je monitorování emisí do vody v souladu s normami EN s alespoň minimální četností udanou dle tabulky. Pokud normy EN nejsou dostupné, BAT je využití norem ISO, vnitrostátních či jiných mezinárodních norem, aby se zajistilo, že získané údaje budou mít rovnocennou vědeckou kvalitu. S ohledem na skutečnost, že při monitorování se na národní úrovni standardně uvedené normy užívají (např. ČSN EN ISO 5667-3 (75 7051) Jakost vod - Odběr vzorků - Část 3: Pokyny pro konzervaci vzorků a manipulaci s nimi a řada dalších), lze považovat základní požadavek BAT 4 za splněný. Konkrétní používané technické normy jsou uvedeny v Metodickém pokynu Odboru ochrany vod MŽP k nařízení vlády č. 401/2015 Sb. „Analytické metody stanovení hodnot znečišťujících látek a jejich skupin v odpadních vodách pro účely stanovení výše emisních limitů vodoprávním úřadem, sledování jejich dodržování a kontrolu“, který byl publikován ve Věstníku MŽP (Ročník XXVI – květen 2016 – částka 4).

Dále jsou v tabulkách uváděny minimální frekvence monitorování jako denní/měsíční. Nicméně tento požadavek je opatřen poznámkou, že pokud řada údajů jasně vykazuje dostatečnou stabilitu, je možné tomu frekvenci monitorování přizpůsobit. Tuto možnost je nutné v praxi aplikovat tak, že je nutné před rozvolněním požadavku BAT 4 v závazných podmínkách provozu spolehlivě prokázat, že změna vzorkování nemá vliv na zjištěné hodnoty. To je možné porovnáním dat získaných z navrhované (tj. redukované) frekvence měření a denního měření za dostatečně dlouhou dobu (tj. minimálně jednoho měsíce / 30 dnů standardního plného provozu). U údajů s měsíční frekvencí by se pak jednalo o dobu minimálně půl roku standardního plného provozu.

Způsob vyhodnocování vzorků musí odpovídat požadavkům § 38 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

---

¹ K dispozici mj. v informačním systému integrované prevence – www.mzp.cz/ippc

V rámci přezkumu musí být vyhodnoceno, zda nejsou požadavky na monitoring toxicity. Pokud není zvláštní požadavek v tomto směru např. z národní legislativy či předchozího povolovacího řízení, tak vhodným způsobem splnění požadavku závěrů o BAT (BAT 4) na posouzení rizika může být například dotaz / konzultace se správcem vodního toku či vodoprávním úřadem. Pokud není vznesen od správce vodního toku / vodoprávního úřadu žádný odůvodněný požadavek na zavedení monitoringu ekotoxicity, tak od něj lze upustit.

Problematické znečišťující látky – nebezpečné závadné látky a zvláště nebezpečné závadné látky jsou definovány v § 39 odst. 3 vodního zákona a jejich seznam je uveden v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Pro tyto látky jsou na úrovni evropské a národní legislativy stanoveny normy environmentální kvality, jimiž se rozumí koncentrace znečišťující látky nebo skupiny látek ve vodě, sedimentech, nebo živých organismech, která nesmí být překročena z důvodu lidského zdraví a životního prostředí (§ 2a odst. 8 vodního zákona). Konkrétní hodnoty norem environmentální kvality, které jsou stanovovány na základě toxikologických a ekotoxikologických dat jsou uvedeny v příloze č. 3 k nařízení vlády č. 401/2015 Sb.

Přezkum integrovaných povolení

Ustanovení § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci hovoří o tom, že povolující úřad provede do 4 let přezkum všech závazných podmínek integrovaného povolení, je-li zveřejněno rozhodnutí o závěrech o nejlepších dostupných technikách pro hlavní činnost zařízení podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu. Při přezkumu se zohlední všechny nové nebo aktualizované závěry o nejlepších dostupných technikách použitelné pro dané zařízení, které byly přijaty na úrovni Evropské unie podle čl. 13 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU od udělení povolení nebo jeho posledního přezkumu. Úřad na základě provedeného přezkumu zajistí, aby do 4 let od zveřejnění příslušných závěrů o nejlepších dostupných technikách byly závazné podmínky integrovaného povolení v souladu se závěry o BAT.

Tato lhůta v řešených závěrech o BAT pro CWW vyprší 30. května 2020.

Postup úřadu podrobně řeší metodický dokument k problematice ekonomického hodnocení dosažení úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami a odborného posouzení ze dne 15.04.2014 (kapitola 1)².

Vymezení hlavní činnosti a tudíž dotčených zařízení je poněkud problematické. Jednoznačná je aplikace pouze na kategorii 6.11. přílohy I směrnice 2010/75/EU (transpozice v zákoně o integrované prevenci je významově stejná), pokud je nakládáno s odpadními vodami z chemického průmyslu.

Odkaz na kategorie č. 4 v závěrech o BAT pro CWW je pouze obecný na širokou skupinu chemických činností, kdežto působnost zákona i směrnice je vždy podmíněna naplněním konkrétní kategorie či více kategorií (z nich se pak určuje jedna hlavní). Ve vztahu k chemickému průmyslu mají tedy řešené závěry o BAT horizontální charakter a nelze jej bez dalšího považovat za spouštěč revize integrovaného povolení ve smyslu § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci. Při aplikaci závěrů o BAT pro CWW lze postupovat následujícími způsoby.

Pokud byly již publikovány závěry o BAT pro hlavní činnost, spadající do kategorie č. 4 přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci a neuplynula uvedená 4 letá lhůta (týká se pouze Prováděcí rozhodnutí komise 2013/732/EU ze dne 9. prosince 2013, kterým se stanoví závěry o nejlepších dostupných technikách /BAT/ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích pro výrobu chlóru a alkalických hydroxidů /CAK/), tak se v rámci přezkumu

---

²K dispozici mj. v informačním systému integrované prevence – www.mzp.cz/ippc

standardně upraví integrovaná povolení i podle závěrů o BAT pro CWW. Podmínky provozu, pokud není udělena výjimka podle § 14 odst. 5 zákona o integrované prevenci, budou odpovídat příslušným závěrům o BAT (tj. CAK a CWW). Analogicky by se postupovalo v případě aktuálně připravovaných závěrů o BAT pro výrobu velkoobjemových organických chemikálií (LVOC).

Aplikace je tedy jasná v případě následujících kategorií přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci (pokud jsou považovány za hlavní činnost):

4.1. Výroba organických chemických látek, jako jsou

- a) jednoduché uhlovodíky lineární nebo cyklické, nasycené nebo nenasycené, alifatické nebo aromatické,
- b) kyslíkaté deriváty uhlovodíků jako alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery a směsi esterů, acetáty, ethery, peroxidy a epoxidové pryskyřice,
- c) organické sloučeniny síry,
- d) organické sloučeniny dusíku, jako aminy, amidy, nitroderiváty, nitrily, kyanatany, isokyanatany,
- e) organické sloučeniny fosforu,
- f) halogenderiváty uhlovodíků,
- g) organokovové sloučeniny,
- k) povrchově aktivní látky.

4.2. Výroba anorganických látek, jako jsou

- a) plyny, jako čpavek, chlor nebo chlorovodík, fluor nebo fluorovodík, oxidy uhlíku, sloučeniny síry, oxidy dusíku, vodík, oxid siřičitý, karbonylchlorid,³
- c) zásady, jako hydroxid amonný, hydroxid draselný, hydroxid sodný,³
- e) nekovy, oxidy kovů či jiné anorganické sloučeniny, jako karbid vápnicku, křemík, karbid křemíku.⁴

6.11. Samostatně prováděné čištění odpadních vod, které nejsou městskými odpadními vodami a které jsou vypouštěny zařízením, na které se vztahuje tento zákon⁵.

Přezkum a úprava ostatních dotčených integrovaných povolení v kategorii 4 přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci (výše neuvedených) budou provedeny do 4 let od vydání závěrů o BAT pro čištění odpadních plynů, tj. mezi roky 2020 – 2024. Do těchto přezkumů bude zahrnuta i úprava podle závěrů o BAT pro CWW. Pokud bude v průběhu zpracování závěrů o BAT pro čištění odpadních plynů podána Evropskou komisí informace, že dojde k revizi i jiných BREF pro kategorii č. 4 přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, tak k revizi dotčených povolení dojde až v této souvislosti.

V praxi se vyskytují případy, kdy je v rámci chemických průmyslových areálů vyčleněna do jednoho zařízení se samostatným integrovaným povolením čistírna odpadních vod a energetika. Jako hlavní kategorie se tak udává 1.1. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Pokud jsou čištěny odpadní vody převážně z chemického průmyslu, tak je nutné aplikovat požadavky závěrů o BAT pro CWW stejným způsobem jako na zařízení v kategorii 6.11. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci.

³ Pouze výroba chloru a alkalických hydroxidů (chlor, vodík, hydroxid draselný a hydroxid sodný) elektrolýzou solanky.

⁴ Pouze výroba peroxidu vodíku.

⁵ Pokud odpadní vody pocházejí z chemického průmyslu (viz závěry o BAT pro CWW).

S ohledem na to, že § 9 odst. 2 vodního zákona omezuje povolení k vypouštění odpadních vod na dobu 10 let, v případě vypouštění odpadních vod se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami podle přílohy č. 1 na dobu 4 roky, jsou standardně časově omezeny i příslušné podmínky v integrovaných povoleních. Pokud dochází z důvodu časového omezení příslušných podmínek integrovaného povolení, daných vodní legislativou, k přezkumu nebo změnovému řízení integrovaného povolení v kategorii č. 4 přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, tak je nutné vždy zvážit okamžitou aplikaci závěrů o BAT pro CWW. V rámci přezkumu a změnového řízení musí být vyhodnoceno, zda okamžitá aplikace úrovní emisí spojených s BAT může výrazně přispět v daném místě k nutnosti plnění standardů kvality životního prostředí. Pokud tímto způsobem přispět podstatnějším způsobem nemůže, tak se při povolování vypouštění průmyslových odpadních vod do vod povrchových stanoví emisní limity podle druhu výroby maximálně do výše emisních standardů uvedených v tabulkách 2 a 3 přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 401/2015 Sb.

Schválil: Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence